

БҮРЯТ-МОНГОЛ УНЭН

ВКП(б)-гэй Обкомой, БМАССР-эй Верховно Советэй ба ВКП(б)-гэй
Улан-Удэ Горкомой орган

№ 59 (3373) 1941 оной мартын 23, воскресенье СЭН 10 МУНГЭ

Хүндэтэ уялга

Хүгшэн залуугүй, эрэгтэй эмэгтэй-гүй булгадаа—СССР-эй гражданин бүхэн эрлэм бөшөгтэ хураха эрхтэй гэжэ Сталинска Конституци дотор бэшгэдэн-хэй. Манайда энэ эрхөө хэрэг дээрнэ бөөлүүлхэ аргабайдал хүн бүхэндэ дүү-рэн хангагданхай.

Илаан социализмын мандажа бай-гаа оройной эрхтэй бүхэн эрдмтэй байха зэргэтэй. Арадай ажахын али-бүхы халбаринууд хүгжэжэ, мүнөө үеын түрүү техникээр хуяглагдаа, орёо-оньон машина зэбсэгүүд дэлгэр-бэ. Хүдөө ажахышье абаад үзэе. Тэн-дэ урдань огто үзэгдөөгүй, гайхамшаг машинанууд: комбайн, трактор, моло-тылка ба бусад хэрэглэгдэнэ. Колхозой ажал хүдэлмэринь ехэ механизирован-нэ болоо.

Гадна, бидэнэр ажаалаа культурна ёшоор хүгжүүлхэ ба эрхлэхэ ёһотой-бди. Тиймнээ, фабриканууд ба заво-дуудта үйлдэбэрин, техникэсэ хүрал-сал үргөөр абуулагдана, колхозууд ба МТС-үүдтэ агрономическа ба зоотех-ническэ хүралсал дэлгэрүүлэгдэжэ байна.

Энэ үедэ эрдэм бөшөг мэдэхгүй наа, наука ба техникын туйлагтануудтай танилсаха, тэднине өөрнөгөө үйлд-бэри дээрэ хэрэглэхэ, ажал хүдэлмэрээ болбосоор ёшоор абуулахын бэрхтэй гү, али шалдахагүй гэжэ.

Урдань, хаалта засагта даралагдажа, харанхы барга байһан бурят-монгол-нууд, мүнөө ленинско-сталинска на-циональна политикын илаанай ашаар, түхэлээрөө национальна ба удхаараа социалистическэ культурные хүсэн тү-гдээрөөр хүгжөөн бадаруулжа байна. Революциин урда тээ эндэхэ зоной минл 4 процентнь үзэг бөшөг мэдэхэ байһан аад, мүнөө республикын ажалшадтай 98 процентнөө үзүүн бөшөг мэдэхэ болохтой.

БМАССР-эй Совнарком ба ВКП(б)-гэй Обком болбол республика дотор үзэг бөшөг мэдэхгүй абадалы усадхалгы дарт түгсэхэхэ тухайда тогтоол гаргаад, тус хүдэлмэридэ эдибхтэйгээр хабаа-дажаһан култармеецүүды, багшана-рые, сомсоветэй ба колхозой түрүүлэг-шээрнэ шагнахын тулада Нарком-просто 20 мянган түхэриг үгэһэн бай-ха юм.

Иволгын аймагай, «Улаан Оронго» колхозойхид үзэг бөшөг мэдэхгүйе байгша оной апрелин нэгэн хүрэтэр усадхажа, бүтдээрөө бөшөг мэдэхэ болохо уялга абаад, тэрнөө бөөлүүл-хын түлөө оролдосотойгоор тэмсэжэ байһад.

Зэдын аймагай, Баянай сельсовет үзэг бөшөг мэдэхгүйе усадхалгы со-мон дотороо түгсэхэхөө байна. Тэндэ-г «Труженик» колхозой фермэ ба

бригада бүхэнэй дэргэдэ наһатанай хүргүүлн эмхидхэгдэжэ, үзэг бөшөг мэдэхгүй ба бага мэдэхэ хүнүүдын бүтэдэ хүралсалда хабадуулагдана. Эхин хүргүүлн эрхилгшэ нүх. Глазков тэднэртэ ехэ туһа хүргэнэ. Мүн, Зака-менай аймагай, Бурцакпай сомондо энэ хэрэгые эршэмтэйгээр ябуулна. Тэндэхэ ажалшад бүтдээрөө грамотна болохон ойртоо.

Зүгөөр, зарим аймагуудта энэ шу-халын шухала зорилгы тооногүй гэхэ гү, али энээндэ хайша хэрэгээр ханда-на. Байгша оной мартын 1-эй байда-лаар, республика доторхи үзэг бөшөг мэдэхгүй 9824 хүнөө 2.558-нь хү-ралсалда үшөө хабадуулагдандуй бай-гаа. Үзэг бөшөг бага мэдэхэ 20000 хү-нэй минл 16056-нь гү, али 83,4 про-центнь хуража байха юм.

Энэ хүдэлмэрээр Бичурын аймаг илангаа гээгдэнг. Тэндэ үзэг бөшөг мэдэхгүй хүнүүдын оройдоо 47,4 процент ба бага мэдэгшдэйн—31,4 процент хүралсалда хабадуулагдһан байна.

Яруунын аймагай ОНО-е даагша нүх. Миронов, аймаг дотороо үзэг бөшөг мэдэхгүйе усадхалгы дарт түгсэхэ-хын орондо, эдэб шалтагаан урдаа бариад, энээн тусаа шухла хэмжээ-абууланууды бөөлүүлэгүй. Гадна, тус хэрэгтэ багшанар ба комсомо-лууды, култармеецүүд ба нотагай эдибхтэдые үргөөр элсүүлхын орон-до, харин хураһанайн түлөө хүлэе түлбэри үгсөөр хүнүүды хабадуу-лаг зантай.

Мүн, ойгууламжын хүдэлмэрин була байһан дээрнээ, хүралсалһаа арсаха хүнүүд хаа-яа үзэгдэнэ. Тус аймагай, «Красный партизан» колхо-зой правлени хадаа хүралсаһаа ар-саһан нүх. Лопшаревада яла тохожо, аалуу хэһэн байха юм.

Тэршэжэ, Улан-Удэ городой Цент-ральна район доторшье энэ хүдэлмэри хангалтагүй абуулагдана. Үзэг бөшөг мэдэхгүй 301 хүнэй 247-нь гү, али 82 процентнь хуража байна.

Заагдаһан дутуунууды дарт зай-дуулжа, республика дотор үзэг бөшөг мэдэхгүйе усадхалгы тогтооглоһон болзор соо түгсэхын тулада, ВКП(б)-гэй Айкомуд ба Айсомведэй гүйсэ-коммуд, нэн түрүүнээ, арадай гэгээрэлэй эмхи-зургаанууд ба комсомольско орга-низацинууд энэ хэрэгтэ эршэмтэйгээр оролсожо, эрид хубилаалта хэхэ ба энээндэ олонитын навалы хандуула ёһотой.

ПИОНЕРНҮҮДЭЙ ЛАГЕРЬНУУД ТУШАА

Парти ба правительство болбол зу-най хараануудай үедэ хүүгэдэй амарал-тые эмхидхэхэ тусаа ехэ анхарал табигда байна. Советскэ хүүгэдэй олов-мянганай арми болбол жэл бүри пио-нернуудэй лагерьнуудта эльгөөгдөөг. Гавсахан 1940 ондо пионернуудэй ла-герьнуудта 600 миллион шахуу түхэриг гаргашалагдаһан байгаа. Тэдэ лагерь-нуудта миллион хахад шахуу пионер-чүүд ба хурагшад амараа.

ВЛКСМ-эй Центральна Комитет бол-бол 1941 ондо пионернуудэй лагерь-нуудай хүдэлмэрин түсэб баталба. 1940 ондо лагерьна кампанине үн-гэрлэгдэ туйлагдһан зарим амжал-танууды тэмдэглэхэ зуураа, ВЛКСМ-эй Центральна Комитет болбол 1940 ондо үзэгдһэн зарим хэдэн алдуунууды дабахагүйнэ комсомольско организа-цинуудта хандуула.

Зарим лагерьнуудта пионернуудэй үүсхалы ба самодетельностине доо-шонь дарадаг байгаа. Өөрыгөө хангаха абадалһаа ба ниттэдэ туһатай ажалһаа хүүгэдэ байлдуулдаг байһан юм. Физ-культура ба спортын хүдэлмэри—орга-низмые хатуужуулаха элэ эрхм арга-нууд болбол пионернуудэй зарим ла-герьнуудта туһаар табигдһан байгаа. Политико-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри-нэ ажаар, бодото байдалһаа таа-ригээр абуулагдһаг байһан юм.

ВЛКСМ-эй ЦК болбол тэмдэглэгдһэн эдэ дутуунууды эрид шууд усадха-хынэ бүхы комсомольско организа-цинуудһаа эрилтэ хэнэ.

ВЛКСМ-эй ЦК 1941 ондо лагерьна кампанида бэлдэхэлэй ба тэренине үн-гэргэхэ тушаа хэдэн хэмжээабуула-нууды наанаашалба. Апрельин 5 хүр-этэр районно, городской, областной, хизаарай ба республиканска лагерьна комиссине байгуулжа, апрелин 25 хүрэтэр лагерьнуудай начальнигууды ба ахалагша вожатанууды шэлэн ол-жо, ВЛКСМ-эй обкомой ба хизкомой бюро дээрэ баталхынэ нотагууддахи комсомольско организаацинуудта дурад-хагдаба. Райкомуудай бюро, мүн тэрэ болзор соо отряднуудай вож-атанууды баталха ёһотой. Майн 15 болотор, нотагуудта лагерьнуудай на-чальнигуудай, ахалагша вожатануудай ба отряднуудай вожатануудай семина-рууд үнгэргэгдэхэ ёһотой. Тэрэ хадаа үйлдэбэриөө таһаралтагүйгээр үн-гэргэгдэхэ байна.

Пионернууд болбол лагерьнуудта байха үедөө ниттэдэ туһатай ажал эрхлэхэ зэргэтэй.

ВЛКСМ-эй ЦК болбол лагерьн үд-рэй режим ба программа, сэрэгэй-физкультура хүдэлмэрин түсэб ла-герьнуудай спортивна түхөөрөлгын спсэж г. н. баталба (ТАСС).

Олзоборилгын училищинуудай ба ФЗО-гэй хургуулинуудай хурагшадые хүмүүжүүлгэ тухайда

ВЦСПС-эй Секретариат болбол олзо-борилгын, түмэрзамай училищинуудай ба ФЗО-гэй хургуулинуудай хураг-шад дунда культурно-ннтийн ба по-литико-хүмүүжүүлгын хүдэлмэринэ эмхидхэхэ тухайда тогтоол гаргаба. Культурн ордонуудта ба клубуудта утренигууды, амаралтын вечерые ба урлһанхайнай самодетельностине, үйлдэбэрин түрүү хүнүүдтэй уулза-лые, эдэб элдхэлнүүды ба лекци-

нүүды үнгэргэхынэ профсоюзнуудай централна комитетуудта дурадхагдаба. Амаралтын үлэрүүдтэ хурагшадта зорюулан тусхай киносеансууд эмхидхэгдэхэ ёһотой.

Профсоюзна организаацинууд болбол училищинуудай ба хургуулинуудай хүмүүжүүлгшадые техникэскэ «жуз-гуудта, урлһанхайнай самодетель-ностыда ба бусад хүдэлмэридэ хабадуу-ла уялгатай. Клубуудай эдибхтэй

болбол олзоборилгын, түмэрзамай учи-лищинуудай ба ФЗО-гэй хургуулинуу-дай самодетельностинн коллективны байгуулаха хэрэгтэ туһалалсаха зэргэ-тэй.

Профсоюзнуудай централна комите-дүүд хадаа училищинуудай ба хургуу-линуудай хамтын байрануудта нүүдэл библиотекэнууды эмхидхэжэ, янза бүрийн ном дэбтэрнүүдээр хангаха ёһотой. (ТАСС).

БМАССР-эй Верховно Советэ хунгаха хунгуулин, Улан-Удэ городой Селенгын № 1 округой хунгуулин окружной комиссин ТОГТООЛ

БМАССР-эй Верховно Советэй депу-татта кандидатые дэбжүүлһэн тухайда, хунгуулин окружной комис-сида ороһон документнууды хаража үзөөд, хунгуулин окружной комисс болбол тэдэ документнууд «БМАССР-эй Верховно Советэ хунгалтанууд тухай-да Дүримэй» 48, 49, 50, 51 ба 52 статьянуудтай зохиодо байһанинэ шалгаад, тогтоохонь:

285 хүнэй хабаадаһан, Селенгын пароходствын судозаабаарилгын заво-дой хүдэлмэришдэй ба инженерно-техническэ хүдэлмэришдэй хамтын суглаагаар ба 600 хүнэй хабаадаһан Улан-Удэ городой хэлээ-халбоной эмхи-зургаануудай хүдэлмэришдэй, албаагаашадай ба инженерно-техни-ческэ хүдэлмэришдэй хамтын суг-лаагаар БМАССР-эй Верховно Советэй депутатта кандидатаар дэбжүүлэгдһан —Улан-Удэ городо ажадууд, 1902 он-до түрһэн, ВКП(б)-гэй член, БМАССР-эй Гүрэнэй аюулгүйе сахиха нарком нүх. Иван Савельевич Шабалинай кандидату-рын «БМАССР-эй Верховно Советэ хун-галтанууд тухайда Дүримэй» 52-дохи статьягай үндсөөр, БМАССР-эй Верхов-

но Советэ баллотировалдахын ту-лада Улан-Удэ городой Селенгын хунгуулин, № 1 округо регистриро-валха.

«БМАССР-эй Верховно Советэ хун-галтанууд тухайда Дүримэй» 57-дохи статьягай үндсөөр, нүхэр Иван Са-вельевич Шабалинай кандидатуре хунгуулин, Улан-Удэ городой Селе-нгын № 1 округо хунгуулин бюлле-теньдэ оруулаха.

«БМАССР-эй Верховно Советэ хун-галтанууд тухайда Дүримэй» 56-дохи статьягай зохидуулан, тус тогтоолы ннтийн мөдөрэмжэдэ тунхалгаха.

Хунгуулин Окружной комиссин түрүүлэгшэ Б. Н. ДРОЗДОВ.

Хунгуулин Окружной комиссин түрүүлгшын оролгош В. П. ПОЛИКАРПОВ.

Хунгуулин Окружной комиссин членүү: А. И. ГЛЕБОВИЧ, А. М. ДУДИН, В. В. ШИПОВ, А. ПУГАЧЕВ, Е. Ц. ЦЫРЕНОВА, Т. А. БАДЕНКО.

Хунгуулин Окружной комиссин секретарь В. Д. КУДРЯВЦЕВ.

БМАССР-эй Верховно Советэ хунгаха хунгуулин, Усть-Курбын № 54 округой хунгуулин окружной комиссин ТОГТООЛ

БМАССР-эй Верховно Советэй депу-татта кандидатые дэбжүүлһэн тухайда хунгуулин окружной комиссида ороһон документнууды хаража үзөөд, хунгуулин окружной комисс болбол тэдэ документнууд «Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Советэ хунгалта-нууд тухайда Дүримэй» 48, 49, 50, 51, ба 52 статьянуудтай зохиодо байһа-нинэ шалгаад, тогтоохонь:

100 хүнэй хабаадалгатай, Димитро-вэй нэрэмжэтэ колхозой колхознигуу-дай хамтын суглаагаар ба 32 хүнэй хабаадалгатай, Курбын МТС-эй хүдэ-мэришд ба албаагаашад хамтын суглаагаар БМАССР-эй Верховно Со-ветэй депутатта кандидатаар дэбжүүл-эгдһэн.—Улан-Удэ городо ажадууд, 1909 ондо түрһэн, ВКП(б)-гэй член, хүрөөжэжэ техникуюмй студентта түхэр Гувсын Аюшесовна Цыденовагай кандидатуре, «БМАССР-эй Верховно Советэ хунгалтанууд тухайда Дүри-мэй» 52-дохи статьягай үндсөөр, БМАССР-эй Верховно Советэ баллот-

ировалдахын тулада хунгуулин Усть-Курбын № 54 округо регистри-ровалха.

«БМАССР-эй Верховно Советэ хун-галтанууд тухай Дүримэй» 57-дохи статьягай үндсөөр, нүхэр Гувсын Аюшесовна Цыденовагай кандидатуре хунгуулин Усть-Курбын № 54 округо хунгуулин бюллетеньдэ оруулаха.

«БМАССР-эй Верховно Советэ хун-галтанууд тухайда Дүримэй» 56-дохи статьягай зохидуулан, тус тогтоолы ннтийн мөдөрэмжэдэ тунхалгаха.

Хунгуулин Окружной комиссин тү-рүүлэгшэ М. Н. ВИЛЬМОВ.

Хунгуулин Окружной комиссин тү-рүүлгшын оролгош П. И. ШУЛЬГИН.

Хунгуулин Окружной комиссин член-үү: Г. З. ГАЛКИН, Ф. А. МОКРОВ, И. И. НИКИТИН, Н. А. ЕРОФЕЕВ, Г. И. ФИЛИППОВ, И. П. СПИРИДОНОВ.

Хунгуулин Окружной комиссин сек-ретарь А. Г. САДОВСКИЙ.

Мүрысөөндэ түрүү хуури эзэлхын түлөө

ПЕТРОПАВЛОВСК. (Телефоноор абт-ба). Колхознигуудай ажалай түлөө нэ-мэлтэ түлбэри тухайда СССР-эй Сов-наркомой ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй то-гтоолы ба мүн Хорин аймагай, Ка-лининэй нэрэмжэтэ колхозойхидой хан-далга-бөшөгтэ зүбшэн хэлсэлдэ, Буден-нын нэрэмжэтэ колхозой хамтын суг-лаан дээрэ угаа дэбжэлтэйтэйгээр үн-гэр-бэ.

Тус суглаан дээрэ үгэ хэлһэн, прав-ленин түрүүлгшын оролгош нүх. Кузнецов хадаа парти ба правите-лствын анхаралынэ бодото хэрэгүүдээр

харюулахын тулада манай колхознигуу-угаа оролдосотойгоор ба бүтөөстэйгээр ажаллаха байна.—гэжэ мэдүүлбэ.

—Калининэй нэрэмжэтэ колхозойхидой урлалынэ хүндэтэйгээр хүдээгэд-бэ болбол залуу малые бүрин найнаг-түлжүүлхын ба һунаалгы ехэдхын түлөө бүхы хүсөөрөө оролдохоб гэдэн уялгы зоотехник нүх. Бальчугов абаба

Һазлишад ба малшад баралһаа рес-публиканска социалистическэ мүрысөө-нэй условино дүүргэжэ түрүү хуури эзэлхын түлөө тэмсэхээр зоригжонхой.

Үндэр ургасын агротехникы шудална

Түнхэнэй аймагай, Партиин 17-дохи съездын нэрэмжэтэ колхоздо хабарай тарилада бөлдхэхэ хүдэлмэри эмхи-тэйгээр абуулагдана. 48 плут, 30 түмэр ба 40 модон борной, 7 саялкэ байн шанартайгаар заа-барлагдһаба.

Үрһэнэй фонднуудын агротехни-ческэ заабарин ёшоор, хүсэд найнаар сөөбөрлөгжэ, тарлаажалай брига-дуудта ба зөөнонуудта дэлагдажа үгтһэн байна.

Энэньһөө гадна, тус колхозой кол-хознигууд болбол үнөөхөөр үндэр ургаса абахын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэжэ. Тарилгын гозар дээрэ 800 төргэ шөбхө намар ахлһан ба үбэл-

хабарай үгэ 2650 төргэ шөбхэ адха-жа тараһан байна. 5 центнер шу-буунай аргал, 8 центнер үнэһэн суг-луулагдһан ба энэ хүдэлмэринэ мүнөө бүри эршэмтэйгээр ургэлжлүүлэгдэжэ байна.

Тус колхозой тарлаажалай брига-дын членүүд, илангаа ефремовскэ звеногойхид болбол Түнхэнэй МТС-эй агроном нүхэр Баженовай хүтэлбэри доро үндэр ургасын агротехникы шудалжа байна.

Ингэжэ, тус колхоз хабарай тарила-да хэээшье гараахар бөлэн болонхой—гэжэ ефремовскэ звеногой звеновод нүхэр Давзан Батаров мэдүүлэ. ЖАПОВ.

Бүхы хүсээ элсүүлхэ саг тулаа

(Мамай корреспондентһээ)

Селенгын аймагай олонхи колхозууд мүнөө хабарай тарилада хүсдөөр бэлдхэдүй. Колхозуудай хүтэлбэри-лэгшэнэр хадаа тарилада найнаар бэлдхалы хангаха дүүрэн аргатай байһан аад, тэрэнээ бүрин хэрэглэ-нгүй. Агротехническэ хэмжээабуула-нууд—үнэһа, аргал суглуулга, саһа тогтоолго, шөбхэ адхалга гэхэ мэтын хүдэлмэринүүд олонхи нотагуудта мартагдаһан байна. АЗО болбол саһа тогтоолго тухайда сомонуудһаа бөшг-гээр гү, али телефоноор абтаһан хооһон хубхай мөдөөнүүдтэ найдаад лэ хуудат. Һалхан, колхозуудта харил-сан туһалалсаха шалгагын үедэ С-Думын, Юрөөгэй, Үбэр-Зөөхэйи со-монуудта нүдэ далдалһан фактууд элсүүлэгдэ.

—Саһан хайлажа дууһаа, энэ хү-дэлмэри орхигдохонь бөшэ аал даа? —гэжэ, АЗО-е даагша нүхэр Бада-лов энээнэй урда тээ минн хууһанаа балаалан хөөрөнэ.

Шөбхэ адхалга аймаг соо 66 про-цент дүүрбэ. «Большевик» колхоз дохи дээрээ дахад 2500 төргэ. «Улаан Тэмник» колхоз—1500, «Кра-сный Чикой» колхоз—1400 төргэ адха-ха ёһотой аад, юушые хэнэгүй.

«Улаан Тэмник» колхоздо үнэһа, шубуунай аргал суглуулга мүн лэ хангалтагүй байла. «Красный Чикой» колхоздо шубуунай аргал 5 центнер суглуулагдаха аад, 2 центнер суглуу-лагдаа. Эдэ колхозууд болбол агро-техническэ хэмжээабуулануудай түсэб дүүргэхые хүсэнэгүй.

Тарилгын үрһэ хүсэд хааха ба найнаар сөөбөрлөхэ хэрэг болбол үндэр ургаса абалгы хангана. Гэбэшье, энэ шухла хэмжээабууланууды селен-гынхид хүсэд найнаар эмхидхэжэ ша-лаадүй. Илангаа Үбэр-Зөөхэйи, С-Ду-мын, Н-Селенгын сомонуудай колхо-зууд үрһэнэ хүсдөөр бэлдхэдүй. «III интернационал» колхоз 1189 центнер хаагдаһан тарлаһаа 1003 центнерын сөөбөрлө. Тэндэ үрһэ сөөбөрлөхэ . машинануудай байбашье, муугаар хэрэглэнэ. «Спартак» колхоз болбол хурангын тарла угыбд гэжэ шалга бариад, 100 центнер орооһоо үшөө хаагадүй байха юм.

Загастайн сомоной, Ворошиловэй нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлгшэн нүхэр Цоктоев) үрһэнэ бүхыһэн хаагабди гэдэн худал мэдөө АЗО-до үгтһэн бай-гаа. Шалгалтын болоходо 400 цент-нер үрһэнэ дуташоо. Зүгөөр, АЗО энээн тусаа эрид хэмжээ мүнөө хүр-этэр абаагүй. Юрөөгэй сомоной, Стали-най нэрэмжэтэ колхоз мүн лэ үрһэнэ цутуу хааба.

Аймаг соохи хаагдаһан бүхы үрһэнэй минл 85 процентнэ сөөбөрлөгдэ.

Мүн худөөажалын машинанууды заабаарилга хангалтагүй байһаар. За-римдаа заагадһан машинануудай шаа-рын мүү. Аймагай колхозуудта 362 бор-ной заагадһа байһан аад, 311 хөһ-гын, 101 саялгын орондо 96-нь заагадһа байна.

Мүнөө, хабарай тарила үдэрһөө цөртэ цутгажэ байһынэ селенгынхид ойлохо ёһотой. Хэрбээ тарилада бэлдхалы хүсдөөр хангахын түлөө бүхы хүсөөрөө оролсоод байбал, ду-гуунуудһаа ойрын үдэрнүүдтэ усадхажа шааханэ лабтай.

А. Д.

ПРИЗЫВНИГҮҮДЭЙ СЭРЭГЭЙ ХУРАЛСАЛ

Жемчугай сомон дотор призывнигү-дэй хуралсаха хургуули эмхидхэгдэ-бэ. Призывнигүд болбол санаар ажа-лгы, противотаз, винтовка ба сэрэгтэй бусад хэрэгүүды шудалжа байна. За-нятинэ комсомольско эхин организа-циин секретарь нүхэр Тахалов ба ВКП(б)-гэй член нүхэр Саганов гэгшэ хүтэлбэрилнэ. Мүн, ВКП(б)-гэй ХҮП конференциин материалнууды шудал-һан байна. («Красное Знамя»).

ХУНГУУЛИН ОКУРЖНОЙ КОМИССИНАА

БМАССР-эй Верховно Советэ хун-галтанууд тусаа Селенгын хунгуу-лин № 1 округой окружной комисс болбол пединститутда байрлаа. (Ра-бочая, 20, комната № 10, телефон № 5-90)

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

ПРОТОКОЛ—ПАРТИЙНА ШУХАЛА ДОКУМЕНТ

Партийна суглаанай протокол хадаа партийна тун шухала документ мүн. Суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдэн асуудалнууд тухайда, тэршэлэн хүнэй үгнүүдье протокол соо тобохоноор. тодо һонороор тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

ВКП(б)-гэй Центральна Комитет болбол партийна документүүдье зүбөөр, һонороор эмхидхэхэ тухайда саг ургалжэ заана. Энэниинэ хүтэлбэри болгон, олоншог эхин парторганизацинууд али бүхы документүүдэе большевистскэ ёһоор эмхидхэдэг ба парин нягтаар хадагалдаг болоо.

Тийгэбэшье, зарим парторганизацинууд энэ шухалын шухала хэрэгтэ хайша хэрэгээр, халан муугаар хандана. ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой эмхидхэлэй-инструкторска таһагта, эхин парторганизацинуудай эмхэгдэн протоколнуудые хаража үзэхэдэ, олонхинь огто ойлгогдохогүйгөөр, «турган гараар» татажархихан байха юм. Гадна, суглаан дээрэ хэлсэгдэн зүйлүүд тухайда тодорхойгоор тэмдэглэхинь ороңдо, ёһо дүүргэхинь тэдсэ тад ондоо юумые бэшээрхихон ушарнууд тохёолдоно.

Жэсээлхэдэ, Авторемзаводой дэргэдэ эхин парторганизацин 1940 оной ноябрийн 4-дэ болоһон хамтын суглаанай № 20 протокол ажба хараа. Тэндэ, Октябьска революцийн ХХIII жэлэй ойдо бэлэдхэхэ тухай асуудалые зүбшэн хэлсэд, протокол соогоо ингэжэ бэшэһэн байна.

«АТРЗ-гэй дэргэдэхи партийна суглаанай № 20 протокол дүүргэдэг ба дүүргэдэггүй хангалтатай...» (?) Энэһинээ хүн юун гэжэ ойлгохо гэшэб.

шэлгэдэ нимэ хойрог, хайша хэрэгээр хандаг эхин парторганизацинуудые тоолохо болоо наа, олон байха. Модоной заводой дэргэдэхи партийна эхин организаци энэ жэлэй январийн 6-да болоһон суглаан дээрэ, нүхэр Царамовые партида абанан аад, харин тогтоол дотороо тэрэнэй нэрэ обогыень бэшээд лэ хизаарлашаһан байха юм.

Эдэ бүгдэдиин шалтагаалинь юуб гэхэдэ, нэгээр,—партийна эхин организацинуудай секретарьнууд энэ хэрэгтэ тон харюусалгагүйгөөр хандана. Хоёроор, ВКП(б)-гэй райкомууд, плангала тэрэнэй эмхидхэлэй-инструкторска таһагтай хүдэлмэрилэгшэд болбол эхин парторганизацинуудай суглаанайн протоколнуудые саг соонь шалгажа үзэнгүй, тиймэһөө, дутуу дунда зүйлүүдые тэдэнэртэ заажа үзэнгүй.

Партийна суглаанай протоколые бэшэлгэдэ хойрогээр хандаха ябадалые усаджажа, саашадаа энэ шухала хэрэгсэ эрид хайжаруулха хэрэгтэй.

А. ПОПОВ—ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой инструктор.

КОЛХОЗОЙ ПАРТОРГАНИЗАЦИН УРГАЛТА

Ульдыргын сомоной (Ярууна), Кировэй нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэхи партийна эхин организаци үнгэргэжэ 1940 ондо 6 коммунистаар бүрдэжэ тогтоо һэн. Мүнөө тус организаци 14 коммунисттай болоо.

Иимэ ургалта хайшан гэжэ туйлаб? Тус парторганизацин секретарь нүх. Ламханов болбол колхознигуудайгаа дунда, плангала эдибхитэдэй ба стахановецуудай дунда ойлгууламжын ба эмхидхэлэй-политическэ хүдэлмэри зүбөөр табиһан байна. Энэ парторганизацин коммунистууд хадаа тус колхозойгоо эдибхитэдэй дунда ВКП(б)-гэй устав ба программа үзэхэ кружуудые эмхидхэн, тэдэнэйгэ хүдэлмэринэ хайнаар табижа, партида орохо нүхэдые партиин уставтай тавилсуудаг байна.

Партида шэнээр орогшодой дунда: оренто нүхэр Найданов, Бүхасоюна хүдөөажалын выставкын кандидатнууд—Дараев, Давыдова, Цыденов, Жамьянов ба бусад байха юм.

Эдэ залуу коммунистууд өөһэднйгөө ажал хүдэлмэри дээрэ үндэр бүтөөсөнүүдье харуулахаа гадна, мүн эдибхитэй агитаторнууд болонод. Мүнөө бүхы колхознигуудайнгаа дунда Бүхасоюна ХҮПН партийна конференцийн шийдхэбэринуудые ба «Бурят-Монголой АССР дотор хүдөөажалын культурануудай ургасые ба малажалай ашаг үгэлтые дээшлүүлхэнэй түлөө колхознигуудай ажалын түлөөһие нэмэжэ түлэхэ тухайда» СССР-эй Совнаркомой ба ВКП(б)-гэй Центральна Комитетэй тогтоолые үргэнээр ойлгуулжа байна.

Д. УЛЬДИРГУЕВ.

ТУАЛАМЖА ХЭРЭГТЭЙ

СЕЛЕНГЭ. Ноёһонхой сомоной, Лениний нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэхи партийна эхин организацин секретарь нүх. М. Цыбиков гэгшэ тус колхозойгоо дэргэдэхи комсомольскэ организацин хүдэлмэридэ туһаламжа үзүүлнэгүй. Комсомольцуудын «ВКП(б)-гэй историйн хураангы курсые» шуудлангүй, марксизм-ленинизмын сурталнуудтай тавилсанагүй. Комсомольскэ комитетэй

секретарь нүх. Д. Ломбоваа һүүлэй 3—4 харада энэ асуудалые комсомольскэ суглаан дээрэ табижа хэлсэггүй байха юм.

Партийн Селенгын Айкомой пропаганда ба агитацин инструкторнууд энэ тухайа ханалаа табижа, тус хүдэлмэринэ хайжаруулха бээ гэжэ найдагдана.

С. БИЛИКТЕВ.

Врачины зүбшэл

ХҮҮГЭДЫЕ ЖЭЖЭ УЛААНҢАА ЯАЖА ХАМГААЛХА

(Жэжэ улаан—аюултай үбэшэн)

Жэжэ улаан—хүүгэдэй тон халдабаритай үбэшэн юм. Зарим хүнүүд энэ үбэшынгые аюулгүй гэжэ буруу ойлгодог. Аюулын юуб гэхэдэ, хүнбэ нэдэрэлгэ болоно. Скарлатина, дифтери ба коклюша үбэшэнүүдтэ орходоо, жэжэ улаанаар үбэшэлһэн хүүгэд олонхи ушарта үхэдэг. Энэ үбэшэн бага хүүгэдтэ хүрэхэдөө бүри аюултай.

Жэжэ улаантай тэмсэл хадаа хүүгэдэй бөөн элүүрые хамгаалха ябадалаа дулыдана.

Жэжэ улаан яажа халдаг бэ

Хүүгэд болбол жэжэ улаанаар үбэшэлһэн хүүгэдтэй уулзахадаа халдаг. Тэдэнэрэй ханяаха, амилха, хашхэрха, дуу гарахадань сөөрһөн нүлһа, нелбоһонинь жэжэ улаанай олон тоото микробуудтайгаар элүүр хүүгэдэй бөөдэ орожо, үбэшэн халдахааг байна.

Жэжэ улаанаар үбэшэлһэн хүүгэдэй байһан гэр байрада дезинфекци хэхэ зайлашагүй бэшэ. Гэр байрые хайнаар угааха ба халжитууаха, тэрэнэй микробуудын үхэхэ байна.

Жэжэ улаанай микроб халхинда

үлээтхэдэ (сонхо нээгэд), наранда шарагдахадаа түргэн үхэдэг юм.

Бүхы халдабарита үбэшэн, тэрэнэй тоондо жэжэ улаан, халдаһанайгаа һүүлээр хэдэн хоног (10—11) үнгэртэр мэдэгдэнгүй байдаг.

Жэжэ улаанай эдэгсэ

Энэ үбэшэн эхилхэдэ халууруудлаг, нодэ улайтдаг, охюудлаг, ханяалдаг ба һүүлээр 39—40 градус хүртэр халууруудлаг юм. Хамар бүтэдэг, ханяалдаг, мүн нодэн нягатадаг, бүрүлтэдэг ба саг соогоо һэрэдэггүй, унтадаггүй байна. Үбэшэн хүүгэд, элэе хоолһоо гарадаг, хэдэрэлдэг ба бүхы бөөн һулардаг.

Энэнтэй нэгэн доро, үбэшэн хүүгэдэй нюур, шөхөн, бөө, гар, хүл дээгүүр жэжэхэнүүд ба томонүүд сөбөрүү гаража захалдаг.

Бөөн халуун (4—5 үдэр соо үргэлжэлнэ) сөбөрүүтэйнь үсөөртэр эхэ байдаг.

Хүнгөөр хүрһөн үбэшэнгүй температура түргөөр буурадаг. Бүхы бөөн хайжардаг, өлөөдэ ородог, хамарын бүтэлгэ, ханяалга болидог, нодөннй

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улан-Удэ городской Мяханай комбинатай колбасын цехэй даһалалын таһагтай мастер Добринский Н. Н.—үйлэдбэрингөө түсэбье 160 проц. дүүргэнэ.

П. Михайловой фото.

АДУУ МОРИДОЙ ХАРУУНАЛГЫЕ ХАЙЖАРУУЛХА

Артелинтгөө хамтын адуу мори үсхэбэрлэхэ хэрэгтэ хайшахэрэгээр хандажа байһан ушар Хуртагын сомоной колхозуудта үзэгдэнэ. «Большевик» колхозой 170 толгой адуун хүргын «Сэжэ» нутагта үбэлжэжэ байдаг юм. Тэдэ, эдэнэй харууналгын хэлсэггүй муу.

Энэ үбэлэй торшо соо үбһэ соломын дутамаг байһан дээрһээ, 77 толгой адуунынь туранхай ба 40 унаганынь арһа-һан болотороо тураһан байна.

Бүхы адуунь, тэрэ тоондо унагалха гүүдлын барандаа хүйтэн ба аргал шэбхэтээ дарууһан хашаан соо хаалгатай байдаг.

Үбһэ тэжээлэ ямаршье тоо бүридхэлгүйгөөр, хайшань хамаагүй үринэ «Большевик» колхоз болбол Закаменай МТС-эй хажууда байдаг болоһые, моринойн харууналгын муу байһые хэншье обөөрнөгүй.

Ф. Воронцов.

МОРИДЫНЬ ТУРАНХАЙНУУД

Ленинэй нэрэмжэтэ артелин хүдэлмэрин мориой олонхинь тон туранхайнууд. Тус колхоз ехэнхи хүдэлмэрэ мориой хүсөөр хэдэг байбашье, адуу мориоо хайнаар харууналха тухайда анхардаггүйн бүришье гайхалтай.

Зарим колхознигууд колхозойгоо адуу мориые турадаг ба гэмтэдэг байхадань тэдэниинэ хэхэхэ эрид шанга хэмжээ абтанагүй.

Жэсээлхэдэ: колхозник Гармажан Эрдынеев гэгшэ өөрынгөө унажа абан гүүнлэ хэтэрхэй эхэ тарла элюулжэ алаһан байгаа. Тиймэһөө, хуулин харюусалгада хабаадуулагдангүй үлһэн байна.

Мүнөө үдэ мориотоо эдүүлхэ үбһэ-тэжээлээр дутамаг. Хабарай тарилтын үдэ хэрэгтэ үбһээ хүүсэд бэлэдхэлгүй. Ушар нимэһээ, адуу мориой харууналгы хайжаруулжа, тарилтын эхилхэ саг хүртэр тамиртай-бүрһэтэй болгохо тухайда анхарадаа табижа шухала.

хайжардаг. Сэбөрүүтэйнь үгы болоһон хойно арһан дэргүүрнэ жэжэ-хэн зулманһан гаража эхилдэг. Тийгэ-һээр, үбэшэн хүүгэд шэнээ шадалтай болодог ба эдэгсэ захалдаг.

Зүгөөр, жэжэ улаан ходо нимэ хүнгөөр хүрэдэггүй. Үбэшэлһэн хүүгэдэй бөөн халуунай бууража, эдэгсэ үдэнэ ямар нэгэн нэдэрэлгэ үсөөн бэшэ ушардаг. Хүүгэдэй бага байха бүринь нэдэрэлгэ болодог ба ужажа эдэгдэг юм.

Жэжэ улаанай нэдэрэлгэ, жэсээлхэдэ, шөхөнэй хадхалга, хамарһаа шуһа гаралга болоно.

Мүн, энэ үбэшэнгүй нэдэрэлгэ болбол мэдэгдэхгүй формоор хүрһэн туберкулезие хурсахдаг байна.

Жэжэ улааниинэ яажа зайсуулха

Жэжэ улаанаар үбэшэлһэн хүүгэд-үшөө сөбөрүүтэй (ханяа-аг, халуунтай болоод нодөө улайгаад) байхадаа, хажуудаа байгшадые халдаадаг. Тиймэһөө, үбэшэн хүүгэдые ба мүн тэрэнэй ойро байһан хүүгэдые врачын зүбшөөлгүйгөөр хүүгэдэй эмхи-зургаануудта (ясла, хүүгэдэй сад, нургуули ба бусадта) элэгсэхэ ёһогүй.

Хүүгэдые ариг сөбөрээр харууналга, нэгэтэй болоторын хүсөөр эдэлүүлгэ, нэгэ наһанһаа дээшэ хүүгэдые зүбөөр эдэлүүлгэ хадаа хүүгэдэй эдэб үбэшэнгөөр, тэрэнэй тоондо мүн жэжэ улаан

Европа ба Африкадахи дайн

(Дайнай ябуулануудай тэмдэглэл)

Мартын 20-ой һүни Германиян авиацин довтолго болбол Английн столыцада эсэргүү шөлүүлэгдэн байла. Лондоны довтолгодо хэдэн зуунаад бомбардировщикууд хабаадаһаба. Германиян самолетууд Лондондохы сэрэгтэй шухала удхтай барилгануудта олон тооной фугасна ба хэдэн арбаад мянган шатадаг бомбонуудые хаяба. Германиян уһан доогуур ябадаг онгосо ба мүн тагнуул хэдэг самолетууд болбол мартын 19-дэ Английн худалдаа-наймаанай хэдэн судануудые шэнтгэ-һэн байна.

Мартын 18-ай һүни Английн самолетууд болбол Киль городто ба тэрэнэй оршом шадарта эршэмтэй нийдэлгэ хэбд. Тус городые хэдэн часай торшо дотор бомбодоо. Мартын 19-эй һүни Английн авиаци баруун Германиядахи хэдэн пунктнуудые бомбодоо.

Албанидахи фронт дээрэ, мартын 19-дэ Италийн сэрэгүүд болбол нутагтай удхатай ябууланууды хэһэн ба тэрэн ямаршье хубилгата гаргабашгүй. Фронтын центральна сектортэ танкнуудаар дамжхэдэн италянецуудай довтолго ба мүн центральна фронтын хойто сектортэ хэдхэн нутагтай удхатай довтолгоонууд болбол гэдэргэ сохилдо-һон байна. Грецийн сэрэгүүд центральна фронтын главна секторта амжалтатай довтолго хэбэ гэжэ «Политика» газетын Албанидахи корреспондент мэдэсэһэ. Тус довтолгын эсэстэ, грегүүд 1500 метр үндэрхые эзэлбэд. Бүхы фронт дээрэ артиллерийн буу-лалданууд боложо үргэлжэлһөөр.

Италийн командованиин мэдэһэн соо хэлэгдэнэй ёһоор. Италийн самолетууд болбол грегүүдэй автоколонные ба бөөгнөрөөд байһан сэрэгүүдые бомбодоо.

Эгейскэ далайда Италийн авиаци ба Английн бомбардировщикуудай хоорондо үсэд шанга тулалдаанууд болоһон байна.

Хойто Африкада Английн сэрэгүүд болбол Джароубай районко италянецуудай бэхлүүлэгдэмэл позицинуудта дүтэлхые нэдхэн байла. Гэбэшье, тэдэнэр италянецуудай артиллереэр гэдэргэ сохилдобо гэжэ Италийн мэдэһэн соо хэлэгдэнэ. Италийн самолетууд болбол Баркадахи (Бенгази шадар) англичанинуудай агаарай бөмбөгөө ха. Германиян агаарай хүс-нүүд англичанинуудай Киренайкидахи хэдэн позицинууды ба барилганууды

бомбодоо. Мартын 18-ай һүни Английн самолетууд Триполидо нийдэлгэ хэбэ.

Зүүн Африкада, Абиссинида, Италийн частлууд болбол Марда хүтэлэй дэргэдэ (Джиг-Джигһээ уруур) англичанинуудай довтолгодо эсэргүүсэлгэ үзүүднэ. Рейтер агентство болбол Джиг-Джигһее англичанинуудай эзэлһэн тухайа бэшэхэ зуураа тэмдэглэһэн: Английн сэрэгүүд болбол энэ городые эзэлжэ Берберһээ (Британска Сомали) сухарижэ ябаһан италянецуудай замынь талалба. Дүтын Востогто байгаа Английн командованиин мэдэсэ-сэлэй ёһоор, хойто Абиссинида партизануудай частнууд Дебро-Маркос тэшэ дабшажа ябана ха.

Эритреяда, Керениин тойроод эршэм-гэй тулалдаанууд болоно. Италийн мэдэһэн соо хэлэгдэнэ: Италийн сэрэгүүд болбол хэдэн пунктнууд дээрэ контрдовтолго хэжэ эхилбэ. Италийн бомбардировщикууд Агордадахи агаарай базада нийдэлгэ хэбэ.

Английн авиаци болбол Керенэй райондо «өрынгөө сэрэгүүдэй частнуудай» ябууланууды эдибхитэйгээр эмжэнэ. Английн самолетууд болбол италянецуудай артиллерийскэ позицинууды ба сэрэгүүды эршэмтэйгээр бомбодоһон ба мүн пулемет оор бууд-һан байна. Абиссинида Урда Африкын бомбардировщикууд Марда хүтэлдэ дүтхэн италянецуудай хамгаалагын позицинууды бомбодоо. Харарай райондо байһан автотранспорт а Аваша ошожо ябһан (Аддис-Абе-бэе зүүн тээ) поезд бомбодоһон ба пулемет оор буудалдаһан байна.

Ассомэйетэд Пресс агентствын Ка-ирдахи корреспондент болбол сэрэгтэй кругуудһаа абтаһан мэдэһэ баримта болгон ингэжэ мэдэсэһэн: англичанинууд болбол зүүн Африкадахи кампаниин дүүргэхинь тулада тэдэ олон тооной сэрэгтэй зэр эсбэбэ ба материалууды, тэрэнэй тоондо Америкэһээ асаргадһан хэдэн зуугаад самолетуудые жагсааба. Корреспондентын тухайһанай ёһоор, Керенин шийдхэхи довтолго болбол Абиссинида довтолгын түргэдхэтэй хамта ябуулагдаха байна ха. Олонхи шүүмжэлэгшэнуудэй тооло-хонь, һаяар борооной орожо эхилэһье наань, англичанинууд болбол италянецуудай бэрһан шоссейн харгы зүбшан урагшаа дабшажа шадха бай-һа ха. Мартын 20. (ТАСС).

Тан даб дээрэхэ хэлсэһэнэй условие эбдэбэ

НЬЮ-ЙОРК. мартын 20. (ТАСС). Ассошиэетэд Пресс агентствын Сай-гондохы корреспондентын мэдэсэһэнэй ёһоор, Тан болбол даб дээрэ баталаг-даһан хэлсэһэнэй условие эбдэжэ. өөрынгөө сэрэгүүдые Комбожко провинцийн баруун хубида шэнээр бай-гуулагдаһан хидын саана гаргаба

гэжэ Францийн засагууд Индо-Кита-да байгаа Японин сэрэгтэй жиссидэ мэдүүлбэ.

Францийн засагууд болбол Танн эзлэнэй урда тээхи хилдэ хүртэр түмэр зам табиһын тулада бэлэдхэгд-һэн материалнууды тэдэргэнь жааша-жа байна ха.

«ДЕЙЛИ УОРКЕРЫЕ» ХОРИНДО ЭСЭРГҮҮСЭЛГЭ

ЛОНДОН, мартын 20. (ТАСС). Перт городдохы (Шотланди) профсоюзудай совет болбол «Дейли уоркеры» хори-ондо эсэргүү резолюци олонхи толо-соор баталжа абанан байна. Шотланди-дахы буд нэхэлгын ажайлэдбэрийн хүдэлмэриншодой профсоюзай гүйсэдхэхэ

комитет болбол «Дейли уоркеры» хориондо эсэргүүсэхэ байданаа мэдүүлбэ. Инвернесса городой хүдэлмэ-риншодой — түмэрзаймахидай профсоюзай таһаг мүн тиймэ резолюци баталжа абанан байна.

наар, үбэшэлхэ ябадалы зайсуулна.

Жэжэ улаанда эсэргүү тарилга хэхэдэ, жэжэ улаанаар үбэдөөд эдэгдэн эхэ хүнэй шуны гү, али тэрэнһээ бэлэдхэгдэн сывороткы элүүр хүүгэдэй шуһааруу хэдэг юм.

Жэжэ улаанда эсэргүү тарилга

Халдабарита үбэшэн бүхэн, тэрэ лэ үбэшэнгүй микробоор хүрэдэг.

Микробууд хүнэй бөөдэ ороод түргөөр үдэдэг ба өөрэнзын токсин (хоро) бии болгодог байна.

Жэжэ улаанай токсин (хоро) гол һулааар ба бүхы бөөр тардаг юм. Хүнэй бөө болбол халдабарита микробтой ба тэрэнэй гарһан хоро-той тэмсэхэ зуураа, хорондо эсэргүү зүйл гаргадаг байна.

Үбэшэн хүүгэдэй шуһандан хорондо эсэргүү зүйлэй эхээр бии болохонь, тэрэ эдэгсэ эхилдэг. Үбэшэн байхадань бии болоһон хорондо эсэргүү зүйлын, тэрэ хүнэй бүхы наһан соо ябадаг ба энэ халдабарита үбэшэнгөөр дахин үбэшэлөөһые наа, ехэнхидэ түргэн эдэгдэдэг. Хүүгэдэй ехэнхидэ жэжэ улаанаар үбэшэдэг дээрһээ, эхэ хүнүүдэй шуһанда жэжэ улаанда эсэргүү зүйл байдаг.

Хэрбэ жэжэ улаанаар үбэшэлдэг эдэгдэн хүүгэдэй гү, али багадаа энэ-гээр үбэшэлһэн эхэ хүнэй шуһанай сывороткы жэжэ улаанай халдад бай-

һан хүүгэдэй шуһаруу саг соонь хэ-һаа тэрэ болбол үбэшэлхэгүй байна.

Сывороткээр тарюуһан хүүгэд үбэшэлөөһые наа, тон хүнгөөр эдэгдэдэг. Энэ үбэшөөр хүнээр үбэдһэн хүүгэд, мүн лэ бүхы наһан соогоо энэегээр дахин үбэшэлхэгүй байна.

Тарилга яажа хэхэдэ

Жэжэ улаанаар халдаһан хүүгэды тарихын тулада, урдань жэжэ улаанаар үбэдөөд эдэгдэн эхэ хүнэй 100—150 куб. см. шуһа абадаг. Шуһаа абхуу-һан хүн яадагшегүй.

Тарилга хадаа дүрбэн харатай хүүгэд-һээ 4 наһа хүртэр ба мүн туберкулезтой гү, али хүндэ үбэшэнгөөр үбэшэлдэг эдэгдэн хүүгэдтэ хэлдэг. Хүүгэдэй үбэшэнгүй мэдэгдэггүй байха үдэнэ гү, али үбэшэн хүүгэдээр нийлэһэнэйнь һүүлээр 4—5 хоногһоо хожомтонгүй, тэдэ-нэры тариха ёһотой. Энэ болзорһоо һүүлдэ хэдхэн тарилга туһа болдог-гүй.

Хүүгэдэй бөөн элүүры хамгаал-хые хүсэһэн түрэлхид хадаа тэдэнэры тарихын тулада өөһэднйгөө шуһа үгэ-хэ зэргэтэй.

Манай хүүгэдэй эмхи-зургаануудаар жэжэ улаанда эсэргүү тарилга хоо хэлдэг.

Түрэлхид болбол жэжэ улаанда эсэргүү тарилга хэхын тулада өөл-дынгөө шуны үгэлсэжэ, элүүры хамгаалгын органуудта туһалааха ёһотой.

Улан-Удын санитарно-гэгээрэлэй байшан.

Харюусалгата редактор Р. БИМБАЕВ.